

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 — kr.
Félévre 5 — „
Negyedévre 2 — „
Egy órára 1 — „
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Főmunkatárs: **IFJ. MÓRÍ CZ PÁL.**
Kiadók: **HOFFMANN és TÁRSA.**

Hirdetési díj:

Nem hasabos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többzár-
tások alkú szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díjmin-
ten külön beigatásért 30 kr.

Képviselőház.

Debreczen, május 22.

Ismét összeült a képviselőház. Dolga akad elég. A husvétii szünetek alatt pihenhetek a honatyák és most friss erővel mehetnek neki a hazafii kötelesek teljesítésének. Vajjon fogják-e teljesíteni? Vajjon önzetlenül, tiszta lelkesedéssel, bölcs államférfiúi belátással végzik-e dolgukat? Nem hiszszük. Már mi kételkedők vagyunk. Azzá tettek a mult tapasztalásai és a jelen tanúságai. Az emberek gyarlók, ha képviselők is. Sőt annál inkább gyarlók. Csakhogy a nemzet képviselői kiválasztott emberek legyenek. Olyanok, a kik le tudják győzni a gyarlóságukat és felülemelkednek kicsinyes önző érdekeken. Az ország és a nemzet nagy szempontjaiból kell látniok a dolgokat és azok szerint cselekedni.

A mostani képviselőház tagjai nem ilyen anyagból gyúrvák. A miniszterelnök kinevezett honatyái kommandó szóra cselekednek s a mit mandátum-oztogató báró Bánffy Dezső parancsol, a fizetett közkatonák megteszik.

Hol itt a Ház függetlensége? Minek ilyen körülmények között parlament?

Ha nem a népakaratot képviseli a Ház, vajjon mit reprezentál valaképpen?

Az agyontiport ellenzék hiába küzdök, a tulnyomó majoritás dresszirozott serege legyőzi az ország igaz érde-

keit és Bánffy kedvéért Bécsot szolgálja. A korona abszolutizmusa helyébe a parlamenti abszolutizmus lépett. Ez pedig százszorta rosszabb amannál. A zsarnok kormányrendszer legalább őszinte és világos. A parlamenti komédia tévútra vezeti a népet és korrupciót csinál.

A szabadelvű párt három évtizedes uralmának gyümölcse, hogy ma nincsen Magyarországnál korrumpáltabb ország Európában. Erkölcsök és meggyőződések, elvek és eszmék mind eladók, csak legyen, aki megfizesse.

De vannak még »kivételek«, akiket a korrumpálás rendszere még nem kerített hatalmába, a kik függetlenek és önzetlenek, hiuság nélkül valók és becsületesekek.

Kevesen vannak ilyenek, de vannak. És ezek most nagy harcra készülnek a kormányhatalom ellen. A most újra egybegyűlt képviselőházat egész működésében erkölcsi motivumok kell, hogy vezessék. Napirendre kerül majd az összeférhetlenségi kérdés, Bánffy, a ki az ismeretlen nagyságok bizottságát alakította meg erre a célra, ki akarja küszöbölni a magyar képviselőházból az összeférhetlenséget. De oly módon, hogy megcsinálja a képviselők kompatibilitását mindarra, a mire eddigelé az összeférhetlenséget a parlamenti illem és a közérdek szempontjából lehetetlennek tartották.

Sorra kerülnek majd a kiegészítési kérdések is. A többség kész megszárazni a kvóta fölemelését. Hajlandó

minden megállapodást elfogadni, amit Bánffy Bécsben megcsinált. Övé a hatalom, az erő, a fejedelmi kegysugár és Bécs elismerése. Övé, a többségé. A kisebbség, a nyomorult kisebbség, az lármázhat és ezzel punktum.

Ilyen kilátások mellett biozony kár is volt újból egybegyűlni a Háznak. — Okosabb dolog lenne, ha a képviselők otthon maradnak tüzhelyeik mellett és végzik dolgukat, az ország sorsával nem törődve. Amugy is az történik, amit Bánffy akar, ne csaljuk tehát a világot és ne ámitsuk önmagunkat. A jobbakat, az igazakat, a nemesekeket, a hazafiakat undor fogja el s elkedvetlenedve, reményt és hitet veszítve, vissza készülnek vonulni a politikai pályától. Ahol a Bánffyak graszszálnak, ott a hazafiságnak nincsen is mit keresnie.

... De azért nem szabad lemondani! Friss erő hassa át az ellenzékot. Pezsegjen vérük, lobbanjon magasra haragjuk lángja és ádáz szívóssággal küzdjenek a kormány ellen. Ne lankadjanak, ne dőljenek ki! A magunk jogairól sohasem. Azokat védeni, azokért sikra szállani, azokat a jövő számára megőrizni legfőbb kötelessége a nemzet jobbjainak.

És ezért érdekes parlamenti ülések elé nézünk. Bizunk azokban, akik bizalomra méltók, hogy a kormánypárti mamelukhad győzelmét könnyűvé tenni nem fogják.

A „DEBRECZEN“ TÁRCZAJA.

Katicza és Nopcsika.

A »Debreczen« számára írta: —

Kovácsi Kálmán.

Hogy megvált az Operától
Tánczos Muller Katicza:
Karmolgtja Leksi bárót —
Akárcsak egy kis czicza.

Addig-addig karmolgtatta
Nopcsikát a kis czicza,
Hogy most már a báró is megy;
De nem úgy, mint Katicza.

Lásza, lásza, intendáns ur,
— Karmolja meg a czicza —
Kegyed t nezol b o s s z u o r r a l
S nem a t á n c z o s Katicza.

A hétről.

— A »Debreczen« eredeti tárczája. —

Nizza! . . . Milyen éde en, milyen mézesen is hangzik ez a név . . . Egyszerre mintha csak virág illat csapná meg az orrunkat. Narancs s citrom fák látunk virágokkal. Piros pipacszinü, pipacsként is pongyola kalapjaikban világszép szőke s barna kaczkias asszonyokat, kik a nizzai kék ég alatt élvezik az édes semmittevést selyem bajszu gavaléjaikkal, mint ahogy délvidéki tűzvérü Alfonso Daudet regényeiben írva vagyon a nizzai élet, hol egy-egy ünnepi napon igazi virágesetát vív a coró elegáns közönsége . . .

Nizza! Nizza! milyen édes, milyen mézes is ez a név s mégis manapság czivis Debreczenben egy a jelentősége Dánia büzével . . . Hogy szét is foszlott a virág illatos nimbusz a tűzszemü szinyorák városa felől, mióta szemfüles ujságyírók kiderítették, hogy ott nem csupán a füge, mandola, narancs s datolya és a déli vidék többi más édes gyümölcse terem az u t o n-ú t f é l e n, hanem különféle kis czintányér, nagy czintányér nagyságu érdempénzek is! . . .

Oh Szent Maccaróni! Ha így haladunk, tudományos akadémiai tag lesz a suszterből

— a nizzai urak ezt is ígérték — s »pro litteris et artibus« rendet akaszthat a kefekötő is a nyakába s mindezt csekély 50, 100, 150, 250—300 jó forintokért . . . Nizza! Nizza! Virágok szép városa büzősebb is vagy te most a dániai sajnál, mindenki megundorodik szagodtól, hol aranyozva lesz a bronz, s a nemzetközi világbolondító társaság melegágyában teremnek a hódító-bódító olesóságu kitüntetések! Oh! mert volt smarad a ti nevetek hiuság suszter! Talán azért is csapnak be oly könnyen titeket, mintha csak varró kisaszonyok volnátok? . . .

Pozsonyban is »m e g e s e t t« a nagy szobor leleplezés, mi még magában hagyján lett volna, hanem azok a leleplezések — jujj — amelyek utána következtek, kókuszfejü Bánffy Dezső báró még N o p c s i k á v a l i s szivesen cserélne egy ballerina trikót, pedig az is valami szük lehet. De mégis aligha lehet olyan szoritós, mintahogy a Kóssuth-pártiak szorongatják a ravasz Dezső bárót, ki fellábal — félve érezi — mintha bele is lépett volna már a feledés, az elmulás homályába? A szép királyné szobrának leleplezési ünnepélyen különben Debreczen is képviselve volt. Gálaruhaikat bepakolván, jó öreg podesztas Simonffy Imre s fiatal tanácsnok Király Gyula viseltek ott hivatalból a város

Kiegyezés helyett provizórium.

A kiegyezés kérdésében ma ismét zavarodottabbá lett a helyzet. Ujabb hírek azt jelentik, hogy a kvótára nézve teljességgel nincsen megállapodás és most arról van szó, hogy egyelőre provizórium létesül, azaz körülbelül félevesi időtartamra meghosszabbítják a jelenlegi állapotot.

Az eredeti megállapodások szerint az osztrák kabinet tagjainak tegnap, pénteken kellett volna Budapestre érkezniük. De ma reggel már úgy állott a helyzet, hogy az osztrák miniszterelnök elhalasztotta ideérkezését, mert Bécsben akart lenni a rajkszrát holnapi ülésén. Eppen ezért elhatározták, hogy néhány nappal későbbben a jövő hét elején érkeznek az osztrák kabinet tagjai Budapestre.

Ama botrányok, melyek legutóbb a rajkszrátban történtek, kétségtelenné tették, hogy a közel jövőben Bécsben nem lehet megindítani a kiegyezési tárgyalásokat és mert másrészt az osztrák kormány nem tud garanciát nyújtani az iránt, hogy a vele történt megállapodásokat a parlamentben keresztül vigye, felmerült a provizórium eszméje és ennek létesülése esetén csak ősszel terjeszték a parlament elé a Magyarországgal való kiegyezésre vonatkozó javaslatokat.

Igy állottak a viszonyok csütörtökön reggel. B a d e n i azonban lemondott arról a szándékáról, hogy a rajkszrát tegnapi ülésen jelen legyen, mert a király csütörtökön táviratban Budapestre rendelte őt. Az osztrák miniszterelnök tehát tegnap reggel már Budapestben volt, ahová tegnap este megérkeztek B i l i n s z k y és G l a n z miniszterek is.

Barmi legyen is azonban az osztrák kabinet tagjai budapesti időzésének eredménye, az bizonyos, hogy Badeni gróf az osztrák parlamentben nem tudja a kiegyezésre a javaslatokat keresztül vinni. Az osztrák pártviszonyok olyanok, hogy még az provizórium ellen is a legnagyobb nehézségeket támasztanák, Badeni gróf ez idő szerint semmit sem végezhet az osztrák parlamentben és az osztrák kormány már tegnap kijelentette a kormánypárti pártkörök konferenciáján a pártkörök elnökeinek, hogy a Magyarországgal való kiegyezésre vonatkozó javaslatokat nem fogja a képviselőház mostani ülésszaka elé terjeszteni. A parlamentet legkésőbb június 15-én elhalasztják.

Ha a provizórium létesül, Badeni gróf az annak lejártáig eltelt időt arra fogja felhasználni, hogy a pártokkal megegyezésre juthasson, ami ha nem sikerül, vége van a Badeni kabinetnek.

Ha a kiegyezési javaslatokat ősszel tárgyalják, akkor a magyar kormánynak már nem Lukács László lesz a pénzügyminisztere. Lukács ugyanis mint már megírtuk, megroggalt egészsége miatt is megválni szándékozik tárczájától és provizórium esetén, a kiegyezési tárgyalások újból való megindítása már új embert talál a pénzügyminiszteri széken.

*

Ama hírekre vonatkozólag, melyek azt ujságotják, hogy Lánj Lajos a kvóta törvényjavaslat prezumpatív előadója, a B. T. megjegyzi, hogy Lánj Lajos már csak azért sem lehet a kvóta törvényjavaslat előadója, mert nem tagja a pénzügyi bizottságnak, holott ez eladó csak a bizottság egyik tagja lehet.

A tegnapi nap eseményeit a következőkben foglaljuk össze :

A kvóta nagyságának végleges megállapításán kívül a kiegyezési javaslatok tárgyalási határideje körül forgott ma a harc.

Általánosan tudva van ugyanis, hogy B a n f f Dezső báró nem igen hajlandó provizóriumra és még ez idő szerint is ragaszkodik a nyári tárgyaláshoz.

A kormánynak az a felfogása, hogy Badeni grófnak meg kell elégednie azzal, hogy a magyar kormány a junktimot elfogadta és a kvótajavaslatot a többi kiegyezési javaslatokkal együttesen terjeszti az országgyűlés elé.

Ezzel szemben Badeni gróf a provizóriumban látja a kiegyezési javaslatok sikeres tárgyalásának egyetlen garanciáját és mint jó forrásból értesülünk, arra hajlandó, hogy a provizórium csak egy félévesre állapítsák meg, mely esetben úgy Budapesten, mint Bécsben csak ősszel kezdenék meg a javaslatok tárgyalását, melyeket legkésőbb 1898. jun. 30-ig kellene szentesíteni.

Badeni gróf, ki ma reggel dr. Wiener osztálytanácsos kíséretében Budapestre érkezett, már fél 10 órakor kihallgatáson volt a királynál, aki előtt azonban csak álláspontját jelezte röviden, mert az audienzia fél óráig sem tartott.

A királyi palotából Badeni gróf egyenest Bánffy miniszterelnökhöz ment, a kinek bejelentette a legfelsőbb kihallgatást és egyszers-

mi d tudatta vele, hogy d. u. fél 1 órakor együttesen kihallgatáson fogadja őket a király.

Értesüléseink szerint, ezen a kihallgatáson dönt el a kvóta sorsa.

Politikai körökben azt hiszik, hogy a Badeni gr. akarata meggyezésre vezet, mert a kvóta kérdésben a király teljesen az osztrák kormánynak álláspontján van.

— 34 sind viel zu wenig !

Ezek voltak állítólag a felségnek azon szavai, melyekkel a kvóta kérdésben az egyik cercle alkalmával álláspontját jelezte.

Badeni gróf különben az éjjeli gyorsvontattal visszautazott Bécsbe, valószínű azonban, hogy vasárnapra ismét Budapestre jön.

Az kétségtelen, hogy a helyzet igen komoly. Jól értesült forrásból egyébként azt is tudatják velünk, hogy a kiegyezési javaslatok tökéletesen készen vannak és a kvótáról szóló törvényjavaslatba is ugyszólván a számot kell beleírni, hogy ha a tervbe vett provizórium elejtetnek, a javaslatok Falk Miksának a kvótabizottság működésére vonatkozó jelentésével együtt már a jövő hét közepén a Ház elé kerülnek.

*

B a d e n i gróf a királyi audienzia után hosszasan értekezett S z é l l Kálmánal, akivel G o l u c h o v s z k i gróf társaságában együtt ebédelt a Nemzeti Kaszinóban.

*

Félhivatalosan tegnap délután három órakor a következőket jelentették :

B a d e n i megérkezvén Budapestre, ma reggel ő felsége által fogadtatott, aztán felkereste a magyar miniszterelnököt, kivel a kiegyezési ügyek tárgyalási sorrendjének módosításáról és a kvótáról tanácskozott. — Sem egyike, sem másira vonatkozólag végleges megállapodás nem jött létre. A déli órákban Badeni és Bánffy együtt voltak a királynál. Badeni ma délután elutazott.

A korona várományosa?

A képviselőház elnöke a két alelnökkel, tiszteletét tette Ottó főhercegnél.

A képviselőház elnöksége előtt Bánffy báró miniszterelnök járt a főhercegnél, azután Tóth Vilmos és Vay Béla báró, a fő-

képét. Nagyobb bajok, hál' Istennek, azon a messzi idegen földön, azok között a tájékozatlan idegen népek között nem történt; csak a mi jó öreg podesztánk v o l t mindég nagy drukkbán, hogy mi is lesz hát majd akkor, ha esetleg most is kardot kellend rántani, mint azon a régi híres pozsonyi országgyűlésen? Mert rugja mega gölya, az öreg vörös pánthias kapitánynak rég a hüvelybe roszdásodott a gála kardja . . .

Az egyházkerület világi és egyházi urai is összegyűltek. A fekete ruhás papi s világi alakok közül némelyik, mintha félve ossant volna el a kollegiumbeli P e t ő f i szobor alatt, mely kemény karját, mintegy ütésre emeli s mely is orczájával néz nem annyira Damaszkus, mint inkább a tanácskozó diszterem fe é, ahová maholnap kortes zászlóval fognak bevonulni a pártok a díszes terembe, hol pedig minden kálvinista atyának egy testvérnek, barátnak kellene lenni. Ugy hogy még megérhejük azt is, hogy a kollegium padlásáról kiköltöznek a bugó galambok s falánk, kapzsi, önző varjak költenek az elhagyott fészkekbe . . . Szomorú napok következnek akkor, mert aki nem akar együtt károgni a varjakkal az hoppon marad, az éhel marad, mint a szegény S i m o n Károly, a hadházi jeles tanító, ki mert tántorithatatlan hive a függetlenségi pártnak, daczára hogy ország-szerte elismert, mint szakember, még arra sem lett érdemesítve, hogy nevét szavazásra jelöljék, mikor a gyakorló iskolai tanítói állás betöltéséről volt szó! . . . Vadászok, jágerek vigyázzatok! . . .

Annál vigabb az élet most kint a nagyerdőben, ahol már rózsaszínű ruhák, könnyű napernyők, libegő tavaszi kalapok, hűsítő italok és fagyasztott édességek járnak. Különösen az angol labda-játék pályán szineskedik napról-napra, tarka-barka, kedves pisztori képként vig fiatal kisasszonyok s urak ügyes csapatja, utána kacagva a repülő labdának. A katonai lövöldésnél meg a tiszta rendezésnek kellemes tavaszi multságokat, ahol csütörtökön is nagyban húzta a katonabanda, még pedig a honvéd tiszteknek s többnyire magyar nótákat . . .

Másoknak ismét a délibábos Hortobágy felé irányul a tekintetük, a figyelmük, hol lődíjazást, csikós versenyt rendeznek V á c z i Janosék . . . Képeken annyiszor látja, könnyvekben annyiszor hallja emlegetni az ember a csikóst, hogy érdemes igazán a saját fészkekbe is be tekinteni egyszer ezeknek a daru tollas, tuzok tollas, napégette arcú legényeknek, kik a ménest majd ide majd oda terelgetik a széles Hortobágyi pusztán, mely egymaga is büvös-zép, mint ritka helyen látható tündéri világ a délibáb ringó tengerével együtt. A hortobágyi érdekes multságban részt fog venni az a 40 sáros pataki diák is, kik ma délbén érkeztek Debreczenünkre, a kálvinizmus széke városába, mely magyar vendéglátással s szeretettel üdvözli a pataki kollegium diákjait, kik annyiban még kapóra is jöttek, hogy a debreczeni református felsőbb leányok mu esti majálisán még be is mutathatják a tánczt u d o m á n y o k a t, mert nem is képzelhető,

nem is hihető, hogy a pa aki diák ne volna jó és szenvedélyes tánczos . . .

Hanem táncz ide, táncz oda a monoklis Nopcsi Snébi báróból aligha lesz többé a közpályán f o r t á n c z o s, miből különben az a tanulság, hogy az ember válogassa meg jó előre a tánczosnót, és olyant válasszon akik inkább kevesebbet tudnak írni, mint tánczolni . . . Mi ugyan akik kissé távolabbról nézzük ezt az operaházi felgerjedt piszok vulkánt, mely kipirosodott arcú mágnszűk kókat, mámoros, pezsgőtől kábult, feszes trikós ballet kisasszonyokat egy társaságban dobál ki a «sámbré szeparék» háremszerű mélyéből a véresszájú közvélemény itélőszéke elé, csak azt mondjuk az ollóknak eme rettenetes csattogtatására, az erkölcsöknek eme hatalmas felhaborodására, hogy az irigység, beszél ezekből a részben kivált, részben ki nem vasalt jó urakból, akik a délutáni foró piccolónál, a bizalmas körben aligha nem maguk is beismerik, hogy hálátlan, ostoba s öreg, de nagyon öreg uraknak való dolog a ballet kisasszonyok erényeit védelmezni, mikor a női erény különben is olyan, mint a tükör, a lehelet is meglátszik rajta . . . És hogy Nopcsika báró már csak okosabban cselekedte, hogy szakított rózsát, violáts úgy jóllakott gyöngé és friss szamóczával, hogy most már nem fog terhére esni az az esetlegesen bekövetkezhető hosszabb bójt sem, mely addig tarthat, a mig valahová ismét ki nem nevezik z e n e B o g u m i l n a k.

Hajdu-Husár.

rendház elnökei, majd Szilágyi Dezső, Berzeviczy Albert és Láng Lajos tisztelegtek a fenséges urnál. Szilágyi Dezső bemutatta a ház elnökeiket, kikhez Ottó főherceg néhány indifferens, személyi viszonyokat érintő kérdést intézett. Az egész tisztelegés alatt, mely 10 percenél nem tartott tovább, politikai jellegű kérdések nem kerültek szóba.

Érdemes, hogy miért kellett a tisztelegés miatt a képviselőház ülését egy órával korábban befejezni.

A főherceg ugyanis a minap kifejezte azt az óhaját, hogy szeretne megismerkedni a magyar parlamenttel, tehát a képviselő és főrendház elnökségével. Bánffy báró erre kijelentette, hogy a két elnökség szerencsésnek tartja, hogy Ottó főhercegnél tiszteleghet és megkérdezte, hogy ő fensége mikorra óhajta a tisztelegést. Ottó főherceg erre kijelentette, hogy csöörtökön délben egy és két óra közt óhajta a ház elnökségét fogadni.

Bánffy hivatkozott arra, hogy ez nehézségekbe ütközik, miután a képviselőház abban az időben ülést tart. A főherceg azonban kijelentette, hogy

— Sajnálom, máskor nem érek rá.

Igy történt aztán, hogy az elnökség ma tényleg 1 és 2 óra között jelentkezett a főhercegnél és a képviselőház ülése egy órával magrévült.

A főherceg különben ma másokat is fogadott. Tisztelegtek nála Vaszary Kolos bíboros érsek, hercegprímás, Schlauch Lőrincz bíboros püspök, Lobkovitz Rudolf herceg, hadtestparancsnok és Rudnary Béla főkapitány, délután pedig Ráth Károly főpolgármester és Márkus József polgármester.

Mindezek a tisztelegések arra a már többször felmerült kombinációra adtak alkalmat, hogy a trónöröklés rendjében változást óhajtanak létesíteni, amennyiben Ottó főherceget Ferdinánd helyébe trónörökösnek szemlélik ki.

E kombinációval szemben, melyet néhány fővárosi napilap részletesen fejtegetett, a következő felhivatalos czafolatot adták ki:

A «Pol. Corr.»-hoz budapesti levelezője ma telefonon a következő tudósítást küldötte: «Az a jelentés, hogy a képviselőház elnöke és alelnökei Ottó főherceget ő cs. és kir. fenségéül, aki itt időzik, tiszteletüket tették, több itteni lapnak, egyebek közt a «Budapesti Hirlap»-nak is alkalmul szolgál arra, hogy újból a trónöröklésről konjunkturaljanak és annak tervezett megváltoztatásáról beszéljenek. Ezeket a kombinációkat és híreket illetékes helyen rámutatva az ilyen fejtegetések illetlen voltára, oly annyiszor és oly határozottan jelentették ki alaptalanoknak, hogy hivatalos megczafolásuk bizonyára alig várható többé. Az önk. tudósítója azonban abban a helyzetben van, hogy hivatott tényezők nyilatkozata alapján ismét határozottan konstatálja, hogy a trónöröklésnek a törvény szerint kétségtelenül megállapított rendjén változtatást sem nem terveztek sem nem fogantatosítottak.

Hivatalos és beavatott politikai körökben szinte abszurdumnak tartják azt, hogy az udvariasság oly egyszerű aktusából, aminő az országgyűlés elnökségének a fenséges főhercegnél való kihallgatása, ilyen következtetést vonjanak és folytonosan olyan mesékhez ragaszkodjanak, amelyek csak teljesen tapasztalatlan olvasók hiszékenységre számítvák.

Utcák elnevezése — házsámozás.

I. GONDY KÁROLY.

Debreczen, május 22.

III.

II. Péterfi kerület.

Fő utcája után ez a helyes elnevezése, ha nem akarjuk az alalam javasolt Erdő-utat helyébe megcsereíteni.

Péterfi (Jakab) után az a-nak nincsen helye.

Megöngednek olvasóink, ha e kerülettel illetlenül többet foglalkozom és mint rendezem, tárgyamtól kissé eltérve vargabetűzőm e tulajdonképeni Varga kerületben.

Szeretem ezt a kerületet, mely még hivatalmentesen áll a régi patriarkális mivoltában, hol a szónokló Csokonai az Egyház bejártánál fogadja a jövevényt, foglalkozni akarok vele, mert:

1. ször. Ez a magyar vallásnak és tiszta magyar gondolkodásnak főszéke.

2. Pertraktálni óhajtanám egy füst alatt a városnak egy másik szinte já-val végződő és újra megmarasztott utca nevét; főképp protestálni akarok ellene ha mindjárt becses nevem egészen benne foglaltatik (Bur-Gondia)...

3. A vargák, kik közel 500-an vannak és igazi minta testületet képeznek jobbadán itt laknak, iparáguk legnépesebb contingensét és a független párt megdülhetlen oszlopát szolgáltatják.

4. Nem csak a sok csizmadia, de még annyi diák mind e népes kerület lakói.

A mult századokban majdnem a század közepéig a latin nyelv volt az uralkodó hivatalos nyelv.

Nem csoda, hogy itt is a nagy diákság közepette a köznépre átragad és mai napig száján forog a czivis (polgár), ipse (ő), frater (testvér), amice! (barát), vagy megörökösödött egy a helybeli családi nevekben, mint Frater (testvér), Glósz (sógornó), Follinusz (dudás), Sutor (varga), Vit (ri) arius (üveges) Accipe (Fogadd!) stb. vagy a vidéken a szépségi Pater, a szabadkai Dominus, az aradi Institor (is) családokban.

Különösen a földrajz bővelkedik az ily já-val végződő, nagyképűsködő elnevezésekkel mint: Anglia, Bavaria, Burgundia, Germania, Helvetia, Hollandia, Skotia, Serbia stb. — Vette magát ez az já-s végzés valószínű a görög dia-ból, mely kettédést, elválasztást jelent, miután a föld felületét folyton a politikus nagy szabász olló járja, hol szűkebbre, hol tágabbra szabva a nemzetiségek határait.

Bizony elég já-t (elegiát) szült már a diplomátia!... persze magából kiindulva.

A diaconus félig felavatott papot, ki az istenitiszteletnek is segédkezett. — Valószínű a diák ennek a rövidítéséből eredt.

Értünk tehát alatta egy fél g végzett egyént vagy a hogy ők magok definiálják: a diák egy nagy semmi. — miből még minden lehet.

Abban a régi latin világban készült bizonyosan a tősgyökeres (?) magyar szó: csizmadia, mely ismét az osztódiával van kapcsolatban, miután a csizma mai napság is két félből áll.

De még valami elmés elnevezés, ha elgondoljuk, hogy a csizma a görög schismától származik és általában s z a k a d á s t jelent, amely elnevezés ugyan ráillik a mai szorosabb értelemben vett csizmapárra.

Valószínű, hogy hajdanta a csizmadia alatt nem rendes mestert, czéhes vargát értettek, de a kontarkódó foltozót (Schuhflecker) annak csufó ták; — valamint most is a csizmadiáskodás alatt nem egész helyes, új munkát, csak ügyellen tatarozgatást értünk.

Igy megemlékezvén e kerület nemes lakóiról, nem já-zom, nem játszom tovább, mert majd félre értenek e kerület jeles tudósai... de még a felhivatalos D. R. U. is félre verné a harangot, ha folytatnám etymologiai levezetéseimet. És így Péterfi-rendbe hagyva, visszatérek kitűzött tárgyamhoz.

6. A j t ó u t c z a. Ha már a város fala árkával együtt elünt, sem az Árok, sem az Ajtó utca elnevezés nincsen helyén. Ha az Árokból Eötvös báró lett, akkor a vele párhuzamos s ebb és rendeztebb czáját se nevezzük el ily jelentéktelen tárgyól. Mielőtt a kérdéses utcát újra keresztre tartanám, szükséges itt a várost egyebbe is figyelmeztetni, mert az u czák elkeresztelése még csak egyik függvénye a most szőnyegen levő v a

r o s r e n d e z é s i m u n k á l a t n a k.

Az az ajtó, mi itt régen szükségeltetett — és miről az utcát elnevezték, most is meg van; most is a 742 sz. ház ajtaján járnak azok, kik itt ösmerik a dörgést és nagyot kerülni nem akarnak.

Időszerű volna tehát a városnak a 742, 743 sz. háztelkeket a Rákóczy utca folytatásául megszerezni, melyek aztán egyenesen az Ajtó utczára vezetnék.

Ne rekedne meg a szabadságért küzdő Rákóczy utcája az Arokban, de nyissunk végig utat a nagy jövőjü közlekedő vonatnak, ne járjon itt R á k ó c z y a j t ó n, k i v á r k a p u k a t nyitattott bátor seregével.

Illő, hogy ez az utca szinte magyaros elnevezésübe nyilnék és csupa halából elnevezhetnék Th ö k ö l y Imréről, mint olyan predikátorról, ki nem csattos bibliából, de kifent karddal küzdött a protestáns vallásért és érdekében nemcsak a törökkel, de még az ördöggel is paktált volna.

Ha tehát a régi kor sötét árkat a haladás kulturminiszterjével betemetettük: ne ajtót mutassunk, ne kaput nyissunk, de folyton nyitott utcát törjünk a könyvvel hadakozó gyermek seregnek!

Borzasztó is elgondolni, hogy a Kossuth és Bethlen (N. Csapó) nagy utcáit egyetlenegy szűk sikátor (Burgondia) köti össze; hogy Eötvös utcának, mely oly hosszú, mint a Péterfi, jelentéktelen átjárója van; de még a közel 400 méter hosszú S z é c h e n y i u t c z a n a k egyetlenegy átmenete — sincs!

19. H a j ó u t c z a. Ha ez elnevezés az utca formájáról vettük, akkor nálunk minden utca Hajó utca. Mit keres nálunk a hajó, ha vizünk nincsen? de még lehet, a mi kulturmérnökeink most jártak el benne, és a H o r t o b á g y r ó l nekünk is kerül egy usztató.

Nem illene jobban ez elnevezés a Nyomatató utcára? ! Bizony, több szolgálatot tenne itt a h a j ó, mint a kerek b á r k a (comfortable)!

Nézetem szerint, ha Debreczen város czimeréről köcsönöztük a Pálmát, a Napot, a Bárányt, illene egyik utcánkat az új Hajduvármegyéről Hajdu utcának elnevezni. Mi? Vagy nem üti meg a mértéket? pedig a vicze polgármester Lajcsi eléggé kiérdemelte volna e kitüntetést.

Huszonöt gyermek az égő gyárban.

— Tizenöt sebesült s hat halott. —

— Saját tudósítónktól —

Budapest, május 22.

Mint fővárosi tudósítónk távirati értesítése nyomán lapunk tegnapi számában jelentettük, egyik budapesti gyárban oly tüzvész dühöngött, melynek több emberi élet is esett áldozatul; ma e borzalmas szerencsétlenségről a következő újabb részletes értesítéseket kaptuk:

Az éjszakai tüzvész.

Ama pokoli magya, hol hat fiatal inas gyerek gyöngye teste hamvadt el a legiszonyabb kinok között a külső vácsi utcán, a Fodor-féle gyártelep n dühöngött Péntek éjszakától egészen maig, amikor még most is folynak a mentő munkálatok s füstölögnek a bűzös zsaratnokok.

A tüzet egy rendőr vette észre Péntekre virradóra éjjeli két és fél óraker, a gyári épületekből kitört füst és tüzlángról, ki aztán úgy szaladt oda s dörömbölte fel a gyár alvó lakóit, mire azonban már az egész gyár egy égető tüztengerre olvadt össze...

Mentések a tüztengerből.

A mentési munkálatokat már megkezdették, mikor valaki elkialtotta magát.

— Szent Isten, a gyermekek bent égtek

Csak most jutott eszébe mindenkinek, hogy az inasok huszonötön az égő gyárépület második emeletén alusznak.

— Szegény gyerekek! kiálották kétségbeesetten, a borzalomtól egész megkövülve, mikor is a tömegből egy hatalmas, munkás öltözötű férfi rohant elő, P i o l o n o v s z k y Hugó, a Stangenhausen-féle gépgyár portása, ki azonnal letrát hozatott s bátran felhagott a t ű z t e n g e r elleni harcra, az emeletre, majd példáját követte két rendőr is...

A három elszánt mentő az ablaknyíláson keresztül így elele kockázatásával menteni kezdte az inasokat a minden percében halállal fenyegető tűznyelvök közül, ami nagy nehezen ment, mert P i o l o n o v s z k y a szűk ablak nyíláson csak bajjal volt képes kihuzgálni az inasgyerekeket a tüzes sziporkák közül.

Majd a tetőzet is lezuhant, akkor a közönség már azt hitte, hogy odaveszett a bátor életmentő, annyira körülfogták a lángok, de a létra felső fokán álló ember leugrott a földszintes iroda épület tetőjére, majd onnét a földre, a haja, szakállja csaknem elégett, arca, karja, hatalmas teste tele volt égési sebekkel, de tizenkilencz gyermeket mentett meg a tűzhaláltól a két derék rendőr segítségével együtt.

Hány gyermek aludt a tető alatt?

-- H u s z o n ö t ! jelentette a rendőrkapitánynak s a tűzoltóknak a gyár felügyelő.

Az égő gyár kísérteties világításánál megolvastak a megmentett inasokat, kik öszszევoltak vérezve és égve.

— T i z e n k i l e n c z ! jelentette a kapitány. Tehát a huszonöt gyermekből csak tizenkilenczet menthettek meg, h a t g y e r m e k p e d i g b e n t m a r a d t, bent pászult, b e n t é g e t t a tűztengerben, valamennyi tizenöt és tizenhat esztendő gyermek volt.

Kutatás a romok között.

A gyári tűz, melynek zsarátjai még most is füstölögnek, a pusztulás rémséges képét nyújtotta a nap felkelő világánál majd a derűs májusi napfényenél, mintha csak a pokol, egy krátere nyílt volna meg.

Ekkor a széthányt romok alatt négy fiúnak a s z e n e s ű l t h o l t e s t é t találták meg, az ötödik s hatodik áldozatnak nem akadtak nyomára, azok valószínűleg porrá égtek, hogy még a halotti eltemetésben sem részesülhetnek.

A tűz keletkezése.

A rémes gyári tűz úgy látszik, hogy a gépházban támadt, h o l a gépben égve hagyták a fűtők a tüzet. A vizsgálat különben folyamatban van. A tűz áldozatai s sebesülteji iránt általános a részvét s gyűjtéseket rendeznek úgy a sebesült inas gyerekek mint a megmentők javára.

A papkisasszony sajtópere.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, május 22.

Zsufolt padsorok, viruló kalapok inpozáns női derekak — ez a mai nap szignaturája. S a vádlottnő? kérdezik önök? De naiv is ön t. olvasó! Csak nem gondolja, hogy S i m l i Mariska a közönséges szokás szerint bánik el a törvényszékkal s engedelmessékedik a rendeleteinek. Oh nem, Simli Mariska sokkal haladottabb hölgy, minthogy ilyen avult szokásoknak hódolna: ű egyszerűen fumigálja a törvényt az általánosan bevett szokásokat és a bíróságot egyaránt s nem jelenik meg a törvényszéki tárgyalásokon.

Tudvalevő dolog, hogy a kisasszonynak ez m a s t e k i n t e t b e n] i s szokása. E g y s z e r utlevelet kér, hogy Oxfordba menjen s Romániába utazik vele, hogy meg-

oldja a román irredenta kérdést s a vége az, hogy onnan is kereked old. majd Rómába akar utazni és Debreczenben terem és ujságitó lesz, közben azonban Sárbogárdon nyit iskolát és megindítja a haladást, a melynek már az első cikke is szenzációs, a czime: S z ű z b e s z é d. Hogy azán második szám jelent-e meg, arról feleljen ő maga, ha ugyan valaki megtudja kérdezni.

Debreczenben aztán addig udvarol, felhasználva ürügyül e himnemű foglalkozásra a p a p i r e v e r e n d á t. Riportot ugyan vajmi keveset csinált, l e g f e l j e b b okozott volna, ha skeptikus kollegái érdemesnek tartották volna rá. De ime végre is megbosszulta magát rajtunk, irt egy nyilttéri közleményt s bepereltette magát, miután a Nemzetközi Haladás megjelenését egyes naiv lelkeknek ígerte meg, de ezt a többiek nem hitték el neki.

Igy történt, hogy ifj. B o s z n a y István helybeli kereskedő és tart. huszárhadnagy sajtópert indított ellene. Simli Mariska azonban a Márcz. 24-ére kitűzött esküdszéki tárgyalásra nem jött el. Ekkor a bíróság udvarias volt iránta és mára halasztotta a tárgyalást.

Sime S i m l i Mariska hü maradt magához s ma sem jött el. Erre aztán már a törvényszék is megtagadta udvariasságát s elrendelte a tárgyalást, melyről tudósítók a következőket jelenti:

Mivel a vádlottnő nem jelent meg, 10 órakor megalakították az esküdszéket.

A sajtóbíróság elnöke I g y á r t ó Sándor törvzs. elnök, szavazó bírák S z e ő k e István és H o f f m a n n József, jegyző Lengyel Kálmán volt.

Elnök a tárgyalást megnyitván az esküdtetek letették az esküdt s elnök felhívta magán panaszost, ki dr. F e h é r Ferencz ügyvéd kíséretében jelent meg, nyilatkozzék a tárgyalás megtartása iránt.

Dr. F e h é r Ferencz kéri a tárgyalás megtartását mire a bíróság azt elrendeli, Ekkor felolvassák a vádlevelet és az inkriminált közleményt, majd egy székesfehérvári ítéletet, Simli Mariskának a szerzőséget és a Bosznayra való vonatkozást elismerő nyilatkozatát s ezzel a bizonyítási eljárás be volt fejezve, következett a vádbeszéd, melyből adjuk a következőket:

Dr. F e j é r Ferencz: nem mindennapi ügy áll az esküdték előtt, mert a lovagiaság a férfival szemben a nő felé fordítja a rokon szövet. S ez így is van, míg a nő nő marad, azaz a családi tűzhelynél, de amint elhagyja azt s ok nélkül kilép az élet küzdőterére, akkor megszűnt nő lenni. Nem akar a nőemancipációról dikeziót tartani, de hangsúlyozza, hogy Simli Mariska azért tette ezt mert a bohémélet könnyebb mint a női hivatal.

Már maga az is bizarr ötlet, hogy Debreczenből induljon ki a Nemzetközi Haladás eszméje, amelynek előfizetési felhívásából néhány részletet felolvás, amelyet azonban az elnök félbeszakít.

Szóla aztán hivatkozik arra, hogy ezeket nem bolond írta, hanem nagyon is számító nő, aki egyenesen ki akarta ezzel a viselkedéssel vivni magának a sajtópert s hogy még sem jött el, oka az, hogy a »Haladás« elmaradása miatt a h. szoboszlói publikumtól amelyet kizsartolt — nem mert megjelenni. Dühében Simli Mariska az egész debreczeni publikumra szórt rágalmak között embert keresett, aki őt ide hozza s ezt megtalálta Bosznay Istvánnál, aki őt még csak nem is ismerle. Foglalkozik aztán Simli Mariska székesfehérvári perével, melylyel szintén a sajtóper volt a célja, majd a bevádolt közlemény tartalmára tért át, ismerteti annak kifejezését.

Kijelenti, hogy Bosznayt akit pedig pol-

gári és katonai becsületében sértett meg, Simli Mariskával szemben nem vezeti bosszu, sőt még sajnálja is, hogy extravagán hajlamát nem tojtották el, hanem ezt kötelessége megtenni a társadalomnak azzal, hogy egy h a n g u l a g m o n d j á k k i a v é t k e s t.

A szépen kidolgozott s alapos vádbeszéd mély hatást tett a közönségre és az esküdtetekre a fiatal kriminálstának kollegái egymásután gratuláltak szép szónoki sikeréhez.

Ek or aztán az elnök összegezte a tárgyalás eredményét s a következő kérdéseket adta fel:

1. Van-e az inkriminált cikkben rágalmasz Bosznay István ellen?

2. Ha nincs rágalmasz. van-e benne becsületsértés?

3. Szerzője-e Simli Mariska az inkriminált cikknek?

4. Vétkes-e a vádlott nő a rágalmaszban?

5. Ha nem vétkes a rágalmaszban vétkes-e a becsületsértésben?

Felőrai tanácskozás után hirdette ki az esküdték elnöke a verdiktet, mely a következő:

Az 1. kérdésre:

12 i g e n.

A 2-ik kérdésre:

12 i g e n.

A 2-ik kérdésre:

12 i g e n.

A 4-ik kérdésre:

12 n e m.

Az 5-ik kérdésre:

12 i g e n.

Fehér Ferencz ügyvéd köszönet mond az esküdtéknek a verdiktért, kik — ugymond — megmutatták, hogy bátran rájuk lehet bizoni a m a g á n b e c s ű l e t e t s megakarván mutatni, hogy felét nem bosszu vezette, csupán pénzbüntetést ker.

A bíróság negyed órai tanácskozás után hirdette ki az ítéletet, mely szerint Simli Mariskát 100 frt fő és 50 frt mellékbüntetésre, nem fizetés esetén 10 és 5 napi fogházra és 100 frt eljárási költség megfizetésére, valamint az ítéletnek jogerőssé tételkor vádlottnő költségén a Debreczeni Ellenőrben a lap elején közzétételére s a még felmerülő állami költségek megtérítésére ítélte.

Sárospatakiak Debreczenben.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, május 22.

A sárospatakiak ma délelben 12 óra 21 perczkor megérkeztek Debreczenbe.

Oly szép, oly megható volt, a két református nagy főiskola tanárainak és tanuló ifjuságának ölelkezése, mely sokáig feledhetetlen lesz.

Már 12 óra előtt nagyszámu theologus ifjuság jelent meg a vasuti állomáson a testvérfőiskola ifjainak fogadtatására. Főiskolánk tanárai közül megjelentek a fogadtatáson S a s s Béla akad. igazgató, dr. B a r t h a Béla, dr. H e l l e Károly és C s i k y Lajos akad. tanárok, D ó c z y Imre főgim. igazgató, S i n k a Sándor, K a r a i Sándor, S. Szabó József, dr. G u l y á s István főgimnáziumi tanárok.

A vonat berobogásakor hatalmas eljen zugott fel s leszállt a vonatról a Radácsy György akad. igazgató dr. F i n k e y Ferencz és Z s i n d e l y István akad. tanárok s dr. R á c z Lajos gymn. tanár vezetése alatt érkezett 35 tagból álló theologus ifjuság.

A két főiskolai igazgató S a s s Béla és R a d á c s y György testvéri csókkal üdvözölték egymást, ezután a kölesönös meleg köszöntések és bemutatások után, S a s s Béla lendületes beszédben üdvözölte a sárospatakiakat Debreczenbe jövetelük alkalmából.

Századok óta nem tud ilyen, vagy csak ehhez analog esetet — mondá S a s s Béla — hogy a két főiskola tanerei és nemes ifjusága vállalkoztak volna arra, hogy felkeressék s keblükre szorítsák egymást. Pedig

hiszen a két főiskola között fennálló, vagy fennállónak látszó ellentét kiegyenlítésére Debreczen megtette a maga kötelességét. Melegen üdvözi a főiskola tanárait és tanuló ifjúságát s annak a reményének ad kifejezést, hogy a nemes város segítségével sikerülniök fog itt tartózkodásukat kellemessé tenni. (Lelkes éljenzés.)

R a d á c s y György, a sárospataki akadémia termetes, szép magyaros arcú, fekete körszakállas igazgatója megköszönte a szíves fogadtatást s erősen hiszi, hogy itt tartózkodásuk nemcsak tanulságos, de kellemes is lesz, mert hiszen testvéreink közé, közétek jöttünk. (Riadó éljenzés.)

A sárospatakiakkal két kedves hölgyvendég is érkezett dr. F i n k e y Ferencz akad. tanár kedves felesége és dr. Z s i n d e l y István akad. tanár hájos leánya Z s i n d e l y Etelka, kik M i t r o v i c s Gyula vendégszerető házához szállottak.

A tanárokat egy-egy debreczeni kollégájuk fogta karon és vezette házához. R a d á c s y Györgyöt S a s s B é l a foglalta le vendégének, a többieket B a r t h a Béla, S i n k a Sándor, S. S z a b ó József és dr. G u l y á s István tanárok fogadták vendégeikül.

A theologus ifjak a helyi vasuton Csiky Lajos vezetése alatt a főiskolába mentek, a hol a konviktusban terített asztal várta őket.

D. u. 3 órakor lesz a főiskola dísztermében az ünnepélyes fogadtatás, ahol a teljes tanárikar és az összes tanuló ifjúság együttesen üdvözi a sárospatakiakat.

Onnan délután 4 órakor kimennek a nagyerdőre a debreczeni gimnásiumi tanulók által tiszteletükre rendezendő tornaversenyt megtekinteni.

Este a felsőbb leányiskola növendékeinek majálisán vesznek részt a sárospatakiak, a hol alkalmuk nyílik bizonyítani, hogy nemcsak kitűnő diákok, hanem ügyes tánczosok is.

Holnap reggel 8 órakor a Hortobágyra rándulnak ki, ahol a lódíjazást és csikós versenyt nézik meg s a hortobágyi csárdában ebédelnek, mint a város vendégei.

Hétfőn a kollégiumot és a város egyéb nevezetességeit tekintik meg s aznap este távoznak el körünkből.

Üdvözljük a sárospataki tanárokat és a nemes tanuló ifjúságot mi is Debreczenben s örömmel látjuk a két régi főiskola barátságos ölelését, mely tanubizonyossága annak, hogy a magyar ifjúság szeretete egymás s a jó, nemes, és szép iránt lelkéből kiolthatatlan!

Ujdonságok.

* **Isteniszteletek.** Holnap, f. hó 23-án az ev. ref. templomokban az isteniszteletek a következő sorrendben tartanak meg: a nagytemplomban D i e s ő f i József lelkész, a kis templomban B é l t e k y Lajos s. lelkész, a Kossuth-utcai templomban K o v á c s Ferencz főisk. tanár, az ispotály templomban Könyves T ó t h Kálmán lelkész. Az ág. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor Materny Lajos lelkész d. u. 3 órakor Geisztlinger Pál s lelkész tartja az isteni szteletet.

* **A főiskola tanárok fizetési fokozatai** A tiszántúli ev. ref. egyházkerület tanügyi bizottsága tegnap délután tartott ülésében hajtott végre a mostan tartó egyházkerületi közgyűlés azon határozatát, mely szerint a főgimnásium és tanítóképezdei 20 rendes tanár felét az 1400 frtos fokozatba ossza be titkos szavazás útján. Az ülésen K i s s Áron püspök és D é g e n f e l d József gróf főgondnok elnöklése mellett jelen voltak S z a b ó János és Széll Kálmán esperesek, K i s s Albert, K. T ó t h Kálmán és S o m o g y i Pál, mindnyájan a debreczeni ev. ref. egyház részéről, S a s s Béla, D ó c z y Imre, K o v á c s Lajos, T ó t h Sámuel, C s i k y Lajos, B a c o n i

Lajos és dr. Ö r e g János. A titkos szavazás megejtetvén a magasabb (1400 frtos) fizetési fokozatba jutottak D ó c z y Imre gymn. igazgató, K, K i s s József, S i n k a Sándor K a r a i Sándor, T ó t h József, K u l c s á r Endre, dr. G u l y á s István főgym. tanárok, K o v á c s Lajos tan. kep. igazgató, S o m o g y i Pál és O r o s z István tan. kep. tanárok. A szavazásban K i s s Albert elvi álláspontjánál fogva nem vett részt. Készséggel ismerjük el, hogy az előléptetett tanárok közül 7-en a mi pártunkhoz tartoznak.

* **Egyházkerületi közgyűlés.** Megcsappant érdeklődés mellett folyt le az egyházkerületi közgyűlés utolsó napja. A tagok ugylátszik kifáradtak a sok tanácskozásban, mert a mai ülésen melyen K i s s Áron püspök és D é g e n f e l d József gróf főgondnok elnökölték, már csak 19-en voltak jelen. Minden nagyobb vita nélkül tárgyalták le a hátra levő ügyeket s ezzel a tavaszi egyházkerületi közgyűlés befejezést nyert s a még itt levő tagjai is a mai napon szétoszlottak.

* **Feltámadt a koporsóban.** Még az uborka szezontól messze vagyunk, de a találekony emberi fantázia máris kezdi szövögetni a meseit, mint csak a pók, mikor a hálóját terítgeti. Ezuttal nem czáparól, sem patkányoktól felfalt bölcsős gyermekről, sem fiakkeres kocsiától megszöktetett gróf kisasszonyról van szó, hanem egy halotról, a ki állítólag feltámadt volna a koporsójában. A pércsi soron ugyanis úgy beszéltek az asszonyok, hogy a napokban történt volna meg egy temetés alkalmával — itt, vagy más városban, az nem tartozik a dologra? A testőrizzők már kiindultak a halotti kocsit mellett. Elöl ment az énekes kántor. A halotti kocsit után a gyászoló gyülekezet s a nagyszámu kíváncsiak. Még nem mehettek messzire az utcán a halottas háztól, mikor a testőrizzők dörömbölést hallottak a koporsóból, mely miután többször is ismétlődött, megállították a kocsit, de mivel az érczkoporsó oly erősen levolt s r ó f o l v a, hogy könnyű szerrel nem lehetett volna felnyitni s mivel a dörömbölés kísérteties háttorzongató zaja is egyre növekedett, tehát a kocsit megfordították s visszatért a szomorú menet a halottas házhoz. A koporsót azután levették a testőrizzők s visszavitték a halottas szobába, ahol miután leszórták a koporsó fedelét, általános elrémüléssel látták, hogy a halott csupán tetszhalott volt és hogy most a koporsóban csakugyan felbredett, feleszmélt...

De, a pércsi sor asszonyainak saját külön értesüléseik szerint rövid ideig tartott a jámbor halott élete, mivel az őt környező kíváncsi, rémült arcu nagy tömegtől s a rémes helyzet borzalmas jelenségeitől annyira elrémült, hogy szívszelhűdést kapván azonnal meghalt, és most pedig annyira komolyan, hogy minden fentartóztatás nélkül el is temethették a halála után is kalandozó jámbor, ártatlan halottat, kit még a koporsójában sem hagytak megnyugodni a pércsi sor beszédes asszonyosságai.

* **Lódíjazás és csikósverseny a Hortobágyon.** A debreczeni gazdasági egyesület elnöksége lapun utj á n f i g y e l m e z t e t i a hortobágyi kivándorlásra jelentkező közönséget, hogy a különvonat holnap reggel 8 óra 1 perczkor indul a nagy állomástól a vásártéri állomástól pedig 8 óra 12 perczkor folytatja útját a Hortobágyra, a honnan délután 4 óra 36 perczkor indul vissza.

* **Öngyilkos fiatal leány.** V á n y i, Zsófia 17 éves szép leány Földesen szülei házában, mialatt eltávozott mindenki hazulról

a kóményben egy szegre felakasztotta magát s mire levágták, már meg is halt. A községben azt hiszik, hogy tettét afelett való elkeseredésben követte el, mivel néhány nappal ezelőtt kitiltották Debreczenből, hol egyik előkelő családnál szolgált s mint tolonczot kísérték születési helyére. Ezt is szégyellte, de az bántotta legjobban, hogy itt lakó kedvesét nem láthatja többé.

* **Még valami Nyilassy Mátýésról.** Az elsiratott, de mindnyájunk öröme halottaiából fő támadott N y i l a s i Matýiról szólnak e sorok. A szegedi kórház igazgatósága ugyanis megkereste A r a d város tanácsát, hogy nyilatkozzék Matýinak v a g y o n i v i s z o n y a i f e l ő l. Ez ugyan nem adott nagy dolgot az aradi tanácsnak, mert — mint az „A. V. E.” írja — minden himezés-hámozás nélkül kinyilatkoztatta, hogy az Aradról elszármazott bohémnek az istenadta tehetségén kívül semmiféle vagyona nincsen.

* **Eljegyzés.** Fodor Jenő helybeli kereskedő eljegyezte Sichermann Gizella kisaszozyt, özv. Léderer Simonné urnó nevelt leányát Nagyváradról.

* **A szent egyesület gyűlése.** A debreczeni izraelita szent egyesület a Chevra Kadisa f. hó 23-án, délután 3 órakor közgyűlést tart az egyesület hivatalos helyiségében (Piacz utca 1824. sz. házban az emelelen), melynek tárgya az alapszabályok módosítása leendő. Az elnökség figyelmezteti a tagokat, hogy mivel a közgyűlés a tagok részvétele miatt már ismétlenül el lett halasztva, most tekintet nélkül a megjelent tagok számára, határozni fog.

* **Honpolgári eskü.** E l s n e r Henrik, kit a belügyminiszter a napokban honosított, ma délelőtt tette le a honpolgári esküt S i m o n f f y Imre kir. tan. polgármester kezébe.

* **Bérbeadott gyógyszerár.** Malatinszky Kálmán h.-szoboszlói gyógyszerész a Remény-séghez címzett gyógyszerárát K á l m á n Jenő szintén h.-szoboszlói gyógyszerésznek bérbeadta.

Táviratok.

Országgyűlés.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, május 22. (A Debr. erőd. táv) A képviselőház mai ülésén folytatták az esküdt bíróság javaslat tárgyalását, a melynek általános vitáját az elnök Gy ó r y Elek hatasos beszéde után befejezte. Ezután Erd é l y miniszter még egyszer felszólt a javaslat mellett, melyet a többség általánosságban megszavazott.

Szünet után a részleteknél S c h r e i b e r, S á g h y Gyula és M o l n á r János nyújtottak be módosításokat. B a t t h y á n y i Tivadar után P o l ó n y i az ő szavaira válaszolva viharos derültég között vetette fel azt az eszmét, hogy a n ö k e t a z e s k ü d t e k k ö z é v e g y é k b e.

Még nagyobb derűtség keletkezett, mikor B a t t h y á n y i személyes kérdésben reflektálva Polónyinak kijelentette, hogy a házban uralkodó ballet hangulat folytán nem értette szavait. (Kitörő kacagás. A karzat mely zúfolva volt hölgyekkel a Nopcsa, ügyében megteendő interpelláció meghallgatására, szinte roskadozott a kacagástól.)

Z i c h y Jenő: E z i n k o m p a t i b i l i t á s t! (Zajos derűtség.)

Interpelláció a Nopcsa-ügyben.

Nagy mozgás és halljuk kiáltás keletkezett akkor, midőn V i s o n t a i felállt, hogy interpellálja a belügyminisztert, ki nem volt jelen a Nopcsaügyben. Hatalmas beszédben fejtegette, hogy a lapokban megjelent közlemények az opera és nemzeti színház integritását mélyen sértik. Felolvassa M ü l l e r Katicza levelét, melyben azt mondja: n e m v é n v a g y o k é n, h a n e m b e c s ü l e t e s.

V i s o n t a i kijelenti, hogy ha igazak e hírek, akkor a tett megtorlást követel, ha n e m, akkor indítsa meg a miniszter az eljárást az álhírek terjesztői ellen! (Nagy tetszés és taps.)
Ülés vége fél két órakor.

Ferencz Ferdinánd — ezredtulajdonos.

Budapest, május 22. (A Debr. ered. táv.)
Ő Felsége a király F e r e n c z Ferdinánd, főherceget kinevezte a 7 ik uhlánus ezred tulajdonosává.

Taaffe gróf fiának házassága.

Budapest, május 22. A Debr. ered. táv Bécstől táviratozzák, hogy ott ma reggel az Augustinus templomban gr. Taaffe Henrik, volt osztrák miniszterelnök fia nőül vette F u c h s Magdát, a bolgár fejedelemső z s i d ó v a l l á s b ó l k i t é r t f e l o l v a s ó n ő j é t.

Disszemle a Vérmezőn.

Budapest, május 22. A Debr. ered. táv. — Ma reggel Ő Felsége jelenlétében a a vérmezőn disszemle volt, a melyen a király kíséretében Ő t t ő főherczeg is megjelent.

Bánffy és Badeni.

Budapest, május 22. (A debr. ered. táv.)
B á n f f y és B a d e n i mint tudvalevő tegnap Ő felségénél voltak kihallgatáson, aho aznban mint hírlík, döntés nem történt, miután minketten kijelentették, hogy r a g a s z k o d n a k á l l á s p o n t j u k h o z.

Nyilt-tér.

Mattoni

Erzsébet sósfürdője

gyógyhely Budapest (Budán).

Idény: május 1-től szeptember 30-ig

Kiváló hatással bír

női bajokban és altesti bántalmakban.

Rendelő orvos dr. BRUCK J., helyetteseként dr. Polgár Emil, nőorvos.

Egészséges fekvés, jutányos lakások, jó vendéglő. — Pontos közlekedés a társaskocsikon, reggeli 5 órától kezdve.

Állomás hely: Ferencz József-tér, a régi Lloyd-épület közelében.

Állami és orvosi ellen-
őrség alatt

Leghathatósabb
vas-arsen-víz
vérszegénység, női-, ideg- és bőrbetegség ellen stb.

Dr. Braun, Chrobak, Kaposi, Neumann stb. egyet. tanárok által ajánlva.

Eladás: **MATTONI és WILLE**
BUDAPEST, Teréz-körút 37 és Diana-fürdő-épület.
Mattoni Henrik, Bécs és Franzensbad és minden gyógyszerárban.

Havelok tevé szőrből 9 frt.

Verseny szövet nadrág 1.75

STEINER JÓZSEF-féle

férfi ruha versenycsarnok

Biedermann-palota

minden szombaton este

10 óráig

nyitva marad

a tisztelt közönség részére.

Elegáns férfi öltöny tartós és könnyű szövetből 7 fől 24-ig

Smocking öltöny finom Adria csangarnból 18 frt.

ORSZÁGOS MAGYAR KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZET.

BUDAPESTEN, VIII. József-körút 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: TELEKI GÉZA gróf.

Alelnök: CSAVOSSY BÉLA.

Igazgatósági tagok:

Andrássy Géza gróf, Bujanovics Sándor, Dessowffy Aristid, Komjáthy Béla, Páchy Tamás, Püspöky Emil, Rubinek Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szönyi Zsigmond, Sztray István gróf, Teleki Sándor gróf.

Vezérigazgató: SZÖNYI ZSIGMOND.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a garaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának: folyton fejleszt a reformokat, melyeket a garaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes melegegűsűt vívta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjával tetemes megtakarítást tesz lehetővé; a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A szövetkezet a folyó évben életbe léptette a több éves

jégbiztosításokat

is; hat évre szóló jégbiztosításnál 10 százalék, a tizenkét évesnél 20 százalék díjengedményben részesíti tagjait. — A díjengedmény már a kötvényben beszámíttatik, a biztosított gazda ennél fogva évenként ezzel kevesebb díjat fizet. — Több évre szóló biztosításnál sem veszt el a fel az esetleges díjlezárást előnyeit, mert az évenkénti megújításnál mindig csak az illető folyó évre megállapított díjazabály alapján számítatik ki a díj és ebből vonatik le a 10 százalék, illetőleg a 20 százalékos díjengedmény. — A többévszámú díjazabály a biztosított fel a szövetkezet által nyújtott előnyök élvezetében marad.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított összeg nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kiszagadják, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják, 10% engedményekben részesülnek.

Midőn ez alkalommal a biztosítást kereső közönség becses tudomására hozom a fent jelzett nagy előnyöket nyújtó „Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet” debreczeni főügynökségének elvállalását, melyre főleg a biztosító közönség lakarekeségei érdekeinek becsületes előmozdítása vezetett — bizalmasan kérem — saját jól felfogott érdekekben is — hathatós támogatásukat; — felvilágosításokkal bármikor készséggel szolgálok.

Kiváló tisztelettel

Hrabovszky Endre

debreczeni főügynök.

Domb-utca 107. szám.

Visk-Várhegy

gyógyfürdő

Máramaros megyében, égvényes sós, vasas, valamint szulfátos vasas savanyuvízforrásokkal és hidegvíz gyógyintézzel.

Vérszegénység, hurutos bántalmak, női bajok, aranyér

ellen, régi jóhírnevű, olcsó, kitűnő levegőjű gyógyhely.

Prospektus kapható a fürdőtől, vagy

Dr. LENGYEL ALAJOS

budapesti orvos, tulajdonos és igazgatótól

VI., Váci körút 33. II. em. 19.

KRONSTEINER KÁROLY

első cs. és kir. osztr. magy. kir. szab.

FACADE-FESTÉK-GYÁRA

Bécs, III. Hauptstrasse 120 (saját ház)

Arany érmekkel kitüntetve.

A főhercegi és hercegi uradalmak, a cs. és k. katonai kezelőségek, a vasutak, az ipar, hogy- és huttatársaságok, az építőtársaságok, az építésszek, és építő-mesterek, valamint a gyári és földbirtokosok szállítója. Ezen fafade-festékek, melyek mészből oldhatók, szárazon, porban 40 különböző mintában, egy kilo 16 krtól feljebb szállítanak és a szintenust illetőleg az olajmázhoz teljesen hasonlóak.

Olajfestékek, padlózatfényezés, saját gyártmány, fényezés, festékek, eszetek stb.

Mintalap, valamint használati utasítás ingyen.

Legszebb kiránduló hely

az „ARANY KECSKE“-hez
Homokkert első járás.

Lóvasúti közlekedés a dohánygyárig.

A n. é. közönség rendelkezésére áll
külön férfi és külön női

== kugligózó. ==

Gyermekek részére:

hinta, torna, karpergő és labda hátba-
dobás és a mi következik.

Vasár- és ünnepnapokon

NAGY DIJKUGLIZÁS

különféle értékes díjakkal, közte minden
héten

egyeleven arany kecske.

— Egész nap cigányzene. —

Aki eljön multhat!

Aki otthon marad busulhat.

Kitünő italok. Hideg ételek, nemkü-
lönben kecskesavó, tejkura betegek és
egészségesek részére.

A ki berug biztosan kijózanodik
mire haza ér, erről biztosítja a n. é.
közönséget

az „ARANY KECSKE“.

Kutfurásokat

(jó egészséges ivóvíz garantírozva)

legjutányosabb áron felvállal

Költzer Mihály

első Verseczi kutforó mester.

Varga-utca 2234. sz.

Értekezhetni: Térei József
üzletében, Hatvan-utca 1098.
szám.

Szomorú — de igaz,

hogy öltözékeinkre nagyobb gondot fordítunk, mint
egészségünkre. Ha ruháinkon a legparányibb szaka-
dékot észlelünk sietünk az legott eltüntetni, nehogy
nagyobbadjék, de ha ez testi egészségünknek az eset,
szamba se vesszük. Egy kis köhögés, fájás, emész-
tési zavarok stb. mit tesz az? Ügyet se vetünk rá.
Hát ez vétkes könnyelműség, mely később keservesen
megbosszulja magát rajtunk, mert valamint a kis
szakadékból nagy lesz, ép úgy a kis bajból nagy baj
keletkezik, ha kellő intézkedés nincsen kéznél. —
A legtöbb betegség kuforrása a gyomor rendet-
len működése amit — idejekorán használva. Egger
kellemes ízű Sodapasztilája csakhamar beszüntet
(1 doboz ára 30 kr.) A tüdő, torok és mellbajok
köhögéssel, rekedtséggel s elnyálkásodással kez-
dődnek. — Egger kitünő ízű Mellpasztilája megóv
bennünket a bajtól teljes biztossággal, (1 doboz 50 és
1 ft. Próbadoz 25 kr.) — Minden gyógyszerárban
kaphatók. Főraktár: **Nádorgyógyosrtár.**

(Dr. Egger Leó és Egger J.)

Budapest, Váci-körút 17.

Üzlet áthelyezés.

Vagyok bátor a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy

FÉRFI-

fiu- és gyermek-

RUHA

fiók-üzletemet a — Piacz- és Hatvan-utca sarkáról — a

Kistemplom-bazár

épületébe helyeztem át.

Mely alkalommal nagybecsült vevőim további szives látogatását
is kérve,

maradok tisztelettel

GRÜNFELD ADOLF

szabó.

Van szerencsénk ajánlani

szavatolt tisztaságu

a legmagasabb díjakkal
kitüntetett

Thomasfoszfátlisztet

szavatolt 15—20% citrátban oldható foszforsav tartalommal és 85—100% porfinomsággal

Felülmulthatlan, minden talajra alkalmas trágyaszer különösen
sovány talajok javítására. kitünő hatásu az összes gabnaneműk, kapás
és olajnövények, lóhere és luczerna, szőlő, komló és kerti veteményekre,
kiváltképen a rétekre.

Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb foszforsavtrágya, tekintettel hatásá-
nak tartósságára felülmulja az összes superfoszfátokat.

A citrátban oldható foszforsav tartalomért szavatosságot vállalunk, netaláni
hiányt megtérítünk. — Árjajlatokkal, szakmunkákkal és egyéb felvilágosítással
a legkészségesebben szolgál a csehországi

Thomasművek prágai foszfátliszt eladási irodájának vezérképviselősege
a magyar korona országainak területén

Kalmár Vilmos Budapest, Erzsébet-körút 34. szám.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági
gépgyárosok
BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árat mellett ajánlatunk:

Locomobil és gőzszállító készletek
2 1/2 és 3 1/2 lóerős, szalma-kazán-
osok, továbbá járgány-cseplő-
gépek, here-cseplők, tisztító-roszták, konkolyozók, kaszáló- és arató-
gépek, szénagyújtók.

„COLUMBIA-DRILL“
legjobb sorvetőgépek, boronák, szecskavágók, répvágók, kukorica-
morsatók, daráló, őrlő-malmok, egye-
teses szecskék, két- és háromvasú-
tók és min-
den egyéb
gazdasági
gépek.
Kiváló árjegyzékek kérésre ingyen és bérmentve küldünk.

Képviselet és bizományi raktár:
BAUER és TÁRSA cégénél
Debreczenben, Nagypéterfia-u. 871 sz.

A legjobb minőségűnek elismert

„AUSTRIA“

≡ szőlő permetezőök ≡

(Vermorel rendszer szerint)

kizárólagos eladási helye

Debreczen és vidékére
Sesztina Lajosnál.

Valódi

asphalt fedéllemezek

főraktára és kizárólagos eladási helye

Debreczen és vidékére
Sesztina Lajosnál.

Az asphalt-bitumenből készült fedéllemezek **tűzbiztosak**, mázolásuk szükségtelen.

A kátrányos fedélpapíroknál sokkal tartósabbak.

Köszénkátrányt

legjobb minőségben

zsindely és deszkatetők,
továbbá

szőlőkarók behuzására,

mely által azok tartósságát kétszerre hosszabb, továbbá **czulapok**, melyek a földleaszatnak, **kerítések** és **gazdasági eszközök** befesésére hordokban a 50, egész 250 sztyartalommal, továbbá saját gyártmányu

coaksot

(pirszén) kovácsok és lakatosok részére ajánlja jutányos ár mellett:

Légszuszgyár igazgatósága
Debreczenben.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házszer ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csuznál, tagszaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerű házszer**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerüzemben készletben van; főraktár: **Török József gyógyszerésznél Budapesten.** Bevásárlás alkalmával igen óvatossággal legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni**, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter orvosi jegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Első magyar orvosilag elismert fűző- (mieder) gyár.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására juttatni, hogy

Május 1-én
Fűző- (mieder) gyáramat

Főtér, a Biedermann palotába helyeztem át.

Teljes tisztelettel

GOLDSSTEIN KAROLINA

Első magyar orvosilag elismert
fűző- (mieder) gyár.

Nagy készlet raktáron.

Nagy készlet raktáron.

A gazdaközönség és a gépkereskedők figyelmébe!

Gazdasági géposztályunk raktáraiban, az éppen lefolyt üzletév váratlanul gyenge forgalma, mindennemű gazdasági gépekből, u. m.:

4. 6 és 8 HP. gőzcséplőkészletek, járgányok és járgányos cséplőgépek, Backer rendszerű és Vidats-féle rosták, egy és többvasú ekék, boronák, rögtörő hengerek, vetőgépek, engeri vetőkészülékek, aratógépek és fűkaszalók, szecskavágók, répvágók és zuzók, kukoricza morzsolók és csöves tengeri darálók, egy és két járatu őrlőmalmok, olajpresek stb. stb.

nagyermű készlet összetörődését okozván, igazgatóságunk kapcsolatban azon batározatával, hogy egyes gazdasági gépek további gyártásával teljesen felhagyjunk, ezen nagy készletek, a jövő tavasz folyamán, rendkívüli mértékű árakon való eladását akarja eszközölni.

Ezt azon megjegyzéssel hozzuk a t. érdekl. közönség tudomására, hogy az eladás nemcsak egyes darabokban, hanem esetleg kisebb-nagyobb tömegekben is történik, a szerint, a mint erre igényt tartó gazdák és hivatott kereskedők jelentkezni fognak.

Ritka alkalom kínálkozik most az érdekelteknek, elismert kitűnő minőségű gazdasági gépeket és eszközöket, rendkívül alacsony árak és előnyös feltételek mellett beszerezni.

Minden ezen tárgyra vonatkozó kérdézközlésre, mely egyenesen hozzánk címzendő szívesen fogunk felvilágosítással és árajánlatokkal szolgálni. Teljes tisztelettel

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár r-t.
Budapest, Külső váci-ut 29-37.

NOVOTNY ANTAL

harangöntöde és vasharanglábgyár Temesvár-Gyárvaros

ajánlja magát a t. cz. közönségnek és községeknek minden nagyságú harangok újra, illetőleg új harangok és egész harangzatok előre meghatározott hangok utáni elkészítésére, újabb modorra szerelve, több évi jótállás mellett, vertvas koronákkal, úgy hogy az így felszerelt harangokat könnyen és többször lehet fordítani, miáltal a harang a megrepedéstől megóvatik

Különösen ajánlja az általa feltalált

többször kitüntetett, átlukasztott, szabadalmazott

H A R A N G J A I T,

melyeknek hangosabb, tartósabb és mélyebb hangjuk van és így egy 200 Ko. egy ily 260 Ko. haranggal egyenlő. — Ajánlom továbbá régi harangok vertvas koronávali felszerelését, vertvas-harang állványokat, minden nagyságú óraharangokat. — v 300 kgr. és azon aluli harangok mindig raktáron vannak. — Költségvetésekkel és képes árajánlatokkal díjmentesen és ingyen szolgálok.

„Az ezredéves orsz. kiállításon Budapesten 1896. Millenniumi nagy éremmel kitüntetve.“

Fűszerüzlet

dohánytözsde és italmérési joggal helyben, azonnal **igen előnyös feltételek** mellett

eladó.

Szükséges t ö k e 1500—2000 frt.
Czim a kiadóhivatalban.

Hajduvármegye alispánjától.

5272

1897.

Hirdetmény.

A h.-bösszörményi régi kerületi székház folyó évi tatarozását 1989 frt 30 kr összeg erejéig engedélyeztem.

A fent említett munkálat fogantatásának biztosítása czéljából az 1897 évi június hó 1-ső napjának d. e. 9 órájára, saját hivatalos helyiségemben tartandó zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 9 órájáig hozzám annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A benyultandó ajánlathoz egy, a nagyterem egyszerű, de díszes festéséről készített vázlatrajz lesz melléklendő.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek, a hajduvármegyei m. kir. állam-építészeti hivatalnak helyiségében, a rendes hivatalos órák alatt naponként megtekinthetők.

Kelt Debreczenben, 1897. máj. 11.

Rásó Gyula,
kir. tanácsos, alispán.

236.

Az István gőzmalom társulat

GYÁRTMÁNYAINAK ARJEGYZÉKE

az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított s 1887. évi június 1-én életbeléptetett eladási fizetési és szállítási módozatokra vonatkozó egyezmények szerint

ITT HELYBEN KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL
Kézpénzfizetés mellett, zsákkal együtt:

	100 kiló
A Asztali dara nagyszemű	15.—
B Szinte » aprószemű	14.—
0. Királyliszt	13.80
1. Lángliszt kivonat	13.40
2. Elsőrendű zsemlye liszt	13.—
3. Zsemlye liszt	12.60
4. Elsőrendű kenyér liszt	12.20
5. Közép kenyér liszt	11.80
6. Kenyér liszt	11.20
7. Barna kenyér liszt	10.20
8. Takarmány liszt	6.20
11. Finom korpa szákkal	3.80
11. " " szák nélkül	3.60
12. Durva korpa szákkal	3.80
12. " " szák nélkül	3.60
12. Csirke buza szák nélkül	3.—

A zsákok súlytartalma, teljsúlyt tiszta súlynak véve.

A. B. 0—6 számig 85 kilogramm.
7. és 8. szám 70 " "
11. és 12. szám 50 "
Debreczen, 1897. május 20.

FALLER GYULA

DEBRECZEN

Piacz-utca 1901.
Uri divat czikkek
nagy választékban.

Kossuth-utca városháza
Női kalapok,
és női divat czikkek
nagy választékban.

GLEICHENBERG GYÓGYHELY

Steierország.

Gyógyeszközök

Alkalikus-muriatilis források: **Constantin** és **Emma források**; alkalikus-muriaticus vassavány: **Johannis-kút**; tiszta vassavány: Klausen forrás, savó, tej, kefir, dagály fenyő-inhallátio egyes kabinokban; Inhallátio fenyőtűgözből. Respiratiós készülék, pneumatikus kamarák, édes savanyúvíz- és pezsgő Caloritor-fürdők, fenyőtű- és ércz fürdők, nagy hydro-therapneumatikus intézet, terep gyógyászat, lanyhos, nedves meleg, pormentes, szélcsendes levegő, erdős dombos táj. Tengermagasság: 300 méter.

Idény Május 1-től Októberig.

Felvilágosítás és prospectus ingyen, lakás megrendelések

Gleichenberg gyógyigazgatóságánál.

SERSON C. H.

tapeta gyára **Sz. Morva-Neustadtban.**

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy itt helyben Várad-utczán, a Bank-palotával szemben, t. Szalay ur házában úgy **Kolozsvárt,** Monostor-utca 9. sz.

állandó tapeta raktárt

nyitottam,

hol mindég a legujabb gyártmányaim a legizlésesebb kivitelben találhatók. Miután gyáramban a legolcsóbb tapeta is müizléssel van kiállitva, **olcsón** csinos tapetirozást eszközölhetek.

A tapeták hatása emelésére itt helyben papir-gyurmából megfelelő szines dombor diszletek készülnek, melyek alkalmazásával a szobák többé nem szines papirral bevont skatulyákhoz hasonlítanak.

Főtörekvésem; szolid áron szolid munkával szolgálni, mit annyival inkább tehetek, mert a kiadási többlet, mit a tapeta árus kénytelen felszámítani, nálam a megrendelő javára elesik; de még a legujabb mintákban válogathat.

A n. é. közönség pártfogását kérve, szolid munkámért kezeskedem.

Serson C. H.

Egyuttal tudatom, hogy a helyes és izléses kivitelhez szükséges pótmunkákra, u. m.: fa- és márványutántzatok, tónusban való festésekre, egy a menyezet szines kivitelére, helybeli festő **Horváth András** (főtér 1712. sz.) vállalkozott.

Aláírási felhívás

Telefon Hirmondó részvény-társaság

(Telefon Ujság, zene- és ének-átvitel)

2000 db 50 frt névértékű részvényére.

A Telefon Hirmondó részvény-társaság — 50 évre szóló állami engedély alapján — 1895-ben kezdte meg működését, jelenleg körülbelül **6000 állomása (előfizetője) van Budapesten,**

s ez a szám napról-napra növekszik.

Ezenkívül a kereskedelmi m. kir. miniszterium által 6192/96. sz. a. kiadott engedélye van a társaságnak a hálózatnak az ország összes városai és helyiségeire való kiterjesztésére.

Jelenleg a hálózat kiterjesztése csak a főváros környékén levő 10 népszerűbb helysére nézve van tervbe véve, a honnan már nagy számban jelentek előfizetők, az erre vonatkozó előmunkálatok már folyamatban is vannak. Ezenkívül egyelőre 2000 érdekes telefon-automatát szándékozik a vállalat az elegánsabb szállók szobáiban, a bankok, hatóságok, orvosok váróterméiben stb. felállítani, melyek útján a nagy közönség 10 kr. bedobása után a Telefon Hirmondót hallgathatja.

Mult évi október hó elsejétől a vállalat minden előfizetője otthon a lakásán hallja

a m. kir. operaház

összes előadásait (zenét és éneket). Ezen újítás következtében az elmúlt évben az előfizetők száma tetemesen szaporodott. Daczára annak, hogy a vállalat már nagyon sokat nyújt előfizetőinek, arra törekszik, hogy minden e téren mutatkozó praktikus újítást haladéktalanul alkalmazzon és hogy a Telefon Hirmondót mindenkire nézve nélkülözhetetlenné tegye.

Jelenleg a társaság teljesen befizetett alaptőkéje: 600.000 korona, felosztva 6000 db 100 koronás részvényre. A f. évi február 11-én tartott rendes közgyűlés a vállalatnak a fent jelzett módon való kiterjesztésére az alaptőkének 200.000 koronával (felosztva 2000 db 100 koronás részvényre) való felemelését határozta el. Ezen 2000 részvényre, mely 1897. évi július 1-től részben a társaság tiszteletdíjában, ezennel aláírás nyitattik.

Az 1896. évi december 31-én lezárt mérleg 103995 forint bevétel mellett az ezen a téren szükséges kellő tapasztalat hiányában csak csekély felesleget tüntetett ki, a folyó évben azonban egyrészt a költségeknek tetemes redukálása, másrészt az előfizetők emelkedése folytán nemcsak az alaptőke kellő kamatozása, hanem a jövedelem folytonos növekedése is annál inkább várható, mert az előfizetők gyarapodása és az automaták felállítása által új jövedelmi forrás nyílik a vállalatnak a nélkül, hogy a költségek emelkednének.

A TELEFON HIRMONDÓ

célja és jövője:

A Telefon Hirmondó az új kor legérdekesebb találmányainak egyike: mely amellet, hogy a legmesszebb menő szolgálásokat van hivatva a társadalomnak teljesíteni, még szórakozást is nyújt. A vállalatnak saját hálózata van és minden előfizető a központtal van összekapcsolva.

Az előfizetők lakásába 2 hallgató-kagylót vezet be a vállalat, melyet ott szerelnek fel, ahol az illető kívánja (például az ágy, panelag, karosszék, vagy íróasztal mellé) és ahol legnagyobb kényelemmel élvezheti az előadottakat. A berendezés ingyen történik.

Amit ma még csak a budapestiek élvezhetnek, már a legközelebb közkinés lesz Magyarország vidéki lakosainak is. Milyen óriási vívmánya lesz a technikai tudománynak, ha a budapesti magyar kir. opera vagy népszínház előadásait vagy más ilyen művelvényeket a budapestiekkel egyszerre hallhatja Arad, Szeged, Temesvár stb., ha a vidékiek ugyanazon pillanatban értesülnek, mint a budapestiek, hogy milyen áron kelnek a termények, vagy hogy az értékpapiroknak milyen az árfolyama a bel- és külföldi tőzsdéken, vagy ha az összes előfizetők a riadójel által figyelmessé téve, az egész országban egyszerre értesülnek valamely fontos eseményről. Ezeket tekintve, senki sem kételkedhetik a vállalat szép jövőjében.

Jelentkezéseket aláírásra

elfogadnak máttól kezdve a

Magyar általános takarékpénztár részvénytársaság

BUDAPEST, V., József-tér 8. szám.

Telefon Hirmondó részvény-társaság

BUDAPEST, VII., Kerepesi-ut 22. szám.

Nyomatott Hoffman és Társa könyvnyomdájában Debreczenben, főpostával szemben.

A Telefon Hirmondó naponta korán reggeltől késő estig működik és ezalatt megszakítás nélkül közli a legújabb politikai, művészeti, irodalmi, kereskedelmi, sport, helyi és törvényszéki híreket és a legutolsó táviratokat stb. és mindezt egy negyedórától negyedóra pontosan megállapított napirend szerint olvassa fel. Ilyen napirendet minden előfizető díjtalanul kap. Különös fontossággal bíró híreket egy jól hallható erős bugás (riadó) jelez. Ezenkívül egy nemzeti színházi tag vezetése alatt

külön hangversenyosztálya

is van a Telefon Hirmondónak, mely kiváló erők közreműködésével hangversenyeket rendez. A katonazenekar hangversenye is hallható.

A phonograph útján felvett dal és zeneszámok átvitele a Telefon Hirmondó vonalába fényesen sikerült és ezért indítva érezte magát a vállalat, hogy phonograph útján felvételeket eszközöljön Európa legjelesebb művészeinél, hogy ez által is azon helyzetbe jusson, hogy a legjobb, sőt az eddig elérhetetlen nyújtsa előfizetőinek. Hetenkint egyszer

gyermek-hangverseny

is van, melyen mesék, versek, dalok és zeneszámok kerülnek előadásra. Mindezekért — az operaelőadásokkal együtt — (Párisban ez egyedül 150 frankba kerül) az évi díj nálunk csak 18 frt, tehát

5 krajczár naponta.

Aláírási feltételek:

1. Egy 100 koronával (50 frttal) teljesen befizetett, a tőzsdén hivatalosan jegyzett részvény aláírási ára az összköltségekkel együtt

55 forintban állapították meg.

2. Az aláírások 1897. évi május 25—30-ig tartanak, de esetleg előbb is lezárhatók. Aláírások már mai naptól elfogadtnak.

3. Az aláírás alkalmával minden jegyzett részvény után biztosíték képpen 20 frt teendő le, vagy küldendő be bérmentve készpénzben vagy értékpapírban. A fennmaradó 35 frt legkésőbb 1897. évi június hó 15-ig fizetendő.

4. A jegyzések esetleges leszállítási joga az aláíró helyeknek van fentartva, az erre vonatkozó megállapodás legkésőbb f. évi június hó 5-én történik. A mennyiben az egyes aláíróknak jutó részvények száma kisebb lenne a jegyzettek számánál, a különbözethöz eredő felesleges biztosíték haladéktalanul visszatérítetik vagy a részvények átadásánál számoltatik el.

5. Az aláírók által f. évi június hó 15-ig át nem vett részvények az illetők számlájára eladatnak és a teljesített biztosíték betudásával számoltatik el.

Budapest, 1897. május hó.

A TELEFON HIRMONDÓ r.-társaság igazgatósága:

Radocza János, kir. tanácsos, orsz. képviselő, elnök, Popper István mérnök, alelnök. Igazgatósági tagok: Bessenyei Ferencz orsz. képviselő, dr. Fenyvessy Ferencz orsz. képviselő, Nagy Dezső műegyetemi tanár, dr. Neményi Ambrus orsz. képviselő, dr. Szivák Imre orsz. képviselő.